

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Міжнародна стратегія економічного розвитку регіону

Международная стратегия экономического развития региона

International Strategy of Region Economic Development

Матеріали
IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, Україна, 3–5 вересня 2013 року)



Суми
Сумський державний університет
2013

АНАЛІЗ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ВАРІАНТІВ ПЕРЕРОБКИ ВІДХОДІВ

Валюх Н. В., Омельяненко В. А.

Сумський державний університет, Україна

Протягом останніх двох десятиліть населення України зменшилося майже на п'ять мільйонів чоловік (або 10%) від чисельності в 51 млн чоловік в 1990 році, проте кількість побутового сміття не тільки не зменшується, але, навпаки, продовжує накопичуватися і збільшуватися. Наприклад, за останні десять років обсяг побутових відходів – продуктів життєдіяльності кожного жителя в Україні збільшився на 40%. Департамент екологічної безпеки Міністерства екології та охорони навколишнього середовища оцінює концентрацію в Україні всіх видів відходів в обсязі близько 35 млрд т, причому 2,6 млрд т є високотоксичними. Україна посідає перше місце у світі за кількістю сміття на душу населення.

Для того, щоб у природному середовищі розкладався папір, необхідно від двох до десяти років, фільтр від сигарети – 100 років, поліетиленовий пакет – понад 200 років, а скло – понад 1000 років.

Існують такі альтернативні варіанти утилізації відходів у світі та, які почати застосовувати у нашій державі:

- роздільне сортування сміття;
- утилізація твердих побутових відходів та будівельного брухту (газифікування);
- спалювання, але все більша кількість європейських країн відмовляється від даного варіанту утилізації сміття тому, що він є екологічно небезпечним, але якщо до спалювання посортувати відходи і лише потім відвести посортоване сміття на полігон, це дещо знижує ступінь небезпеки для здоров'я населення.

У нашій державі існує лише один сортувальний комплекс – «ГрінКо». Всі відходи, які люди викидають у контейнер чи сміттєпровід, спеціалісти поділяють на сухі й сирі.

За рахунок використання відходів у якості вторинних матеріальних ресурсів можна вирішити ряд таких важливих задач як економія сировини, запобігання забруднення водойм, ґрунту і повітряного басейну, збільшення обсягів виробництва деталей і виробів, освоєння випуску нових для підприємств товарів.

Експерти зазначають, що ТПВ – реальна альтернатива паливним ресурсам. Щороку центри з утилізації енергії відходів дозволяють Європі економити мільярди літрів нафти та газу: 1 тонна відходів дорівнює 200 літрам дизельного палива.

Одним із напрямків використання твердих побутових відходів є застосування їх в будівництві доріг. У США розроблений засіб виготовлення склокерамічних виробів для облицювання підлог і стін. Технологія передбачає використання склобою будь-якого кольору і форми без його

очищення від етикеток, металевих і інших домішок. Отриманий при цьому матеріал за виглядом нагадує мармур.

Перспективний спосіб утилізації ТПВ – газифікування. Широке впровадження газогенераторних технологій (піролізу ТПВ) дозволить одночасно вирішити дві проблеми: очистити значні території від ТПВ й утилізувати останні з метою отримання енергії. Проблема накопичення й утилізації ТПВ потребує системного підходу на державному рівні.

На даний момент суспільство зіткнулося з важливою проблемою – електронні відходи. Переробка електронних відходів досягається за рахунок повторного використання та модернізації. Екологічні та соціальні вигоди від повторного використання включають зменшення попиту на нову продукцію і зменшення використання сировини; зменшення кількості чистої води та електроенергії для виробництва; зниження кількості відходів на звалищах.

Альтернативним методом є подрібнення, коли матеріал передається для подрібнення у сепаратор з механізмами екранування та гранулювання для поділу на металеві та пластикові частини, які потім надходять на переплавку або заводи переробки пластмаси. Такі машини переробки повністю закриті і у них діє система збору пилу.

Держава повинна застосовувати такі економічні інструменти щодо зниження утворення відходів:

- схема «Платиш стільки, скільки викидаєш». Передбачає оплату послуг компаній, що займаються вивезенням та утилізацією відходів, відповідно до ваги відходів.

- податки на захоронення, утилізацію та/або транспортування відходів. Податки мають фіксовану ставку.

- «товарні «сертифікати». Якщо той чи інший споживач виробляє меншу кількість відходів, він може продати свою квоту іншим споживачам.

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СТАЛОГО ТУРИЗМУ

Денисова І. В.

Сумський державний університет, Україна

Індустрія туризму є найпотужнішою галуззю в світі, яка володіє дуже великим потенціалом та охоплює широкий спектр різних видів економічної діяльності. На відміну від інших галузей економіки для туризму характерні висока ефективність та інтенсивний розвиток. Загальновідомий факт, що туризм за обсягами прибутків від експорту випереджає хімічну промисловість та автомобілебудування.

Динамічний розвиток туристської галузі супроводжується розширенням інфраструктури і збільшенням попиту, що не завжди є регульованим. Такі процеси серйозно шкодять природним системам та породжують соціально-економічні проблеми. Тому в сучасних умовах індустрії туризму необхідний